

tí meðan teir viðgerða mentanarálit, so flytir mentanin og listin seg. Tað sum manglar í Føroyum, eru karmar, sum tað eisini verður sagt í mentanarálitinum, og innan sjónleik mugu vit minnast, at tað eru ikki bara leikarar. Eitt sjónleikarhús er eitt stórt aparat, fleiri smálutir skulu virka, tað tøkniliga, at framleiga bunnar og pallmyndir og at selja hetta. Sjálvsagt eru leikararnir týðningarmiklir. Men vanligar verður sagt aðra staðni, at fyri hvørji 4 fólk á palli eru 8 aftanfyrir. Hetta ljóðar av pengum beinanveg og tað kostar eisini. Og tað krevur fólk og holi og hetta hevur manglað í Føroyum. Her eru sjónleikarhús, sum í minari verð ikki eru sjónleikarhús, tí tey virka ikki sum slik. Eitt slíkt hús er eitt arbeiðspláss, heldur Edward.

- So kann ein siga, at tað ber seg ikki, loysir seg ikki, at hava ein á sita og seyma búna, men um tað nú var eitt landsumfatandi verkstað, ið fleiri nýttu, so kanska sagan var ein onnur. So finga hesi fólk eisini royndir og vitan, sum er sera týðningarmikil. At fáa nýggj hjálparfólk hvørjaferð ein leikur skal gerast er ótolandi, tí tey skulu læra hvørjaferð í øllum mögulegum, sigur Edward, sum saknar eina traditión.

Fólk hava ikki tíð

Edward er samdur í, at á hugaleikin ikki hevur tað so gott í dag.

- Tað krevur eina rúgvu, og fólk skulu ofra seg. Tey hava ikki tíð, tey skulu hava breyð á borðið. Tey arbeiða og skulu so ofra seg eftir arbeiðstíð til miðnatt og tað er slítandi fyri tey og familjuna, metir Edward.

- Men vit stremba høgt innan áhugaleik í Føroyum, í mun til aðrastaðir. Vit taka ein leik og venja í 2 mánaðar og framföra síðani. Hetta eru professionellar treytir. Aðrastaðir venja áhugaleikarar í ein ella tveir vetarar og framföra síðani. Hjá okkum koyra áhugaleikur og professionellur leikur á sama stöð og ein ventar høgt stöð av øllum, sigur Edward, sum metir, at áhugaleikur í Føroyum er á sera høgum stöð, men at hetta slítir fólk upp, so hetta er ikki vegurin at ganga.

Tjóðleikhús

- Eitt hvørt land við víðring fyrri sær sjálvum hevur tjóðleikhús, men tað er dyrt. Tað krevur nógv og tað er trupult at greiða frá og tað virkar kanska, sum at ein bera hevur hug at krevja, heldur Edward, sum saknar politikarar við innliti í hesi víðurskipti.

- Tað er ringt at greiða einum politikara frá hesum, men kanska skuldu teir komið at sær, hvussu arbeiðið gongur fyrri seg. Eg havi ongantíð særð nakran enn, ið hevur hugt eftir arbeiðsgongdini. Teir sita innbodin til frumframförsur-

nar og tað er eisini í lagið, men tað læra teir einki av. Tað er sum at siggia eitt skip fara av bakkastoki. Ein sær úrslitið, men hugsar ikki um arbeiðið, ið er lagt í at byggja skipið, sigur Edward.

- Hvussu ein fær fólk at skilja hetta veit eg ikki, men tað krevur sín mann og tað er so týðningarmikið at hava hjartað við, tí list og mentan er ikki bara töl, sigur Edward, sum sigur, at hetta ikki bert er galdandi í Føroyum.

- Tá eg búði niðri síðst í áttatiárunum hevði Danmark ein mentamálaráðharran, ið segði, at „Danmark et alt for lille sprogområde til at have en ballet“, skemtar Edward, men vil tó við hesum siga, at tað er neyðugt at vinna forstáls fyri hesum víðurskiptum og fyri tí, at krøvini ikki eru órimulig.

Hann fegnast um, at eitt mentanarálit er skrivað, men heldur, at arbeiðast má miðvist út frá hesum. Ikki má stöðgast, nú álitid er komið.

- Ein hevur ikki tíð at bíða og bíða. Eg fór uppi áhugaleik sum 14 ára gamal og eg má siga, at alt flytir seg ómetaliga litið. Tað er tað sama, ið ein má standa og siga hvørt ár, so tað grundleggjandi má á pláss, so komast kann víðari, heldur Edward.

Hann heldur, at sjálvsagt er gott, at fólk hava sett sær fyrri at orða ein mentanarpolitikk, men minnir á, at hetta er nakað, sum broytist alla tíðina, og tí eru karmarnir av stórum týðningi.

Edward vónar, at meira verður gjørt, enn bert at seta orð á, tí tað krevur meira enn tað. Men tað er ein byrjan og nakað at arbeiða út frá.

- Ókið er so stórt. Mær hevði dámað, um tað varð bytt meira upp. Tað listarlíga fyrri seg, trúðarlívi fyrri seg, ítróttur fyrri seg og so framvegis. At hava alt saman er ikki til at hava styr á og tað er nógv kravt av einum politikara. Tí hevði verið gagnligt at bytt upp, heldur Edward.

Fjoltáttadur listarmaður
Edward fæst við annað enn pallmyndir. Hann malar og teknar og arbeiðir í lýtuni fram móti eini framsýning í Listakálanum í novembur.

Hann hevur fingist nógv við pall, men vónar og heldur seg vita, at onnur eru á vegis innan hesa listagreinin.

- Hevur ein vist øðrum á, at hetta eisini er ein listagreinin, so hevur ein gjørt eitt sindur, heldur Edward.

Hann víðurkennir, at vit eru smá, men í samband við bókur, sum hann eisini fæst við at myndprýða, so heldur hann, at uppløgini ofta eru líka stór, sum t.d. í Danmark.

I málningalist síni fæst Edward við nógvir hættir, roynir at leita. Ljósið gevur íblástur, tað víðurkennir

Framman fyrri reyðu pallmyndina til leikin »Vitavørðurin« situr Edward Fuglø. Ein sera stásilig pallmynd, ið ikki letur nakran ivast í, at her hevur hann havt hjartað við

hann, men ikki á tann hátt, ið vanligar verður tosað um. Tað er ikki har hann er í síni málningalist.

Ofra er tað innan aðrar listagreinar, at ljósið gevur íblástur, kanska til eina pallmynd. Hann heldur, at orsökini til serstaka ljósið í Føroyum er, at vit leggja á opnum havi, og hetta virkar sum ein spegil. Harafurat leggja vit norðalaga.

Edward heldur, at tað hevði verið spennandi, um tað hevði latið seg gjørt at fingist við filmslist í Føroyum, men vónirnar fyrri hesum eru smáar, víðurkennir hann, tí hetta er so dyrt.

Hann arbeiðir saman við Katrini Ottarsdóttir, tá hon gjørdi sín seinasta film, ein sonevndur road movie. Ein ferð, eisini í høgum. Har

royndu tey at skapa ein heim, ið ikki bygd á gamla føroyska húðaskógvamentan, tí í dag er líka nógv plastic og acryl í náttúruni. Hetta royndu tey at gera nýtslu av og Edward metti hetta vera sera spennandi arbeiði.

Hann er visur í, at duga føroyingar at marknaðarføra seg, so er nógv vunnað. Tí vit eru eksotisk í eygunum á útlendingum. Og Edward nevni, at at nærum øll, ið vitja Føroyar, gerast hugtikin av húsunum við øllum teimum mongu litunum, ið leggja upp móti grønu fjøllunum.

Men hann vónar, at aftaná orðini í mentanarálitinum koma peningur, innlit og hugur at gera nakað munað, so føroysk mentan og list fær bóskandi karmar.

Framman fyrri reyðu pallmyndina til leikin »Vitavørðurin« situr Edward Fuglø. Ein sera stásilig pallmynd, ið ikki letur nakran ivast í, at her hevur hann havt hjartað við. Og pallmyndin av vitanum kundi eins væl staðið í London. Hon nýtist ikki at smæðast

burtur, so stásilig og vøkur er hon á at lita, fyrsta pallmyndin hjá Grímu í egnum hólum.

Íkast til orðaskiftið um mentapolitikk

Hetta er onnur samrøðan í eini greinarøð um ein føroyskan mentapolitikk, ið landsstýrið í samgonguskjalinum hevur sett út í kortið skal orðast við stöð í mentunarálitinum frá 1996. Avmarkaður marknaður. Vit fara í samrøðum og greinum at geva eitt íkast til orðaskiftið um ein framtíðar mentapolitikk. Komandi leygdagard verður samrøða við Astri Lúihn, listakvinnu og forkvinnu í Føroysk Myndlistafólk.